

на угощение. Той отишълъ съ новитѣ си царвули, носи си и паничката въ джоба. Но, за голѣмо негово очудване, като сложили трапезата, вижда на масата прѣдъ всички много хубави яденета, а прѣдъ себе си съдранитѣ царвули и счупената паничка. Вижда, че новитѣ царвули ги нѣма, и той трѣбвало да яде отъ счупената паничка и да се обую съ съдранитѣ си царвули. Казва си: „Новъ мораль трѣбва! На хората съдрани нѣща не трѣбва да се даватъ!“ А сега, нѣкой умрѣлъ отъ заразителна болестъ, хайде да дадатъ старитѣ му дрехи на бѣднитѣ хора. Това не е мораль! На бѣдния човѣкъ здрави, нови дрехи дай! Старитѣ дрехи нека седятъ въ избата! Така прави Господъ. Всѣка година Той старитѣ плодове, изгнилитѣ плодове ли ни дава? Не, дава ни нови, хубави плодове. Старитѣ нека седятъ въ избата! Какъвъ е този християнски мораль, като дойде нѣкой бѣденъ, да кажемъ: „Чакай да му дадемъ една стара риза!“ И слѣдъ туй казвашъ: е, дойде единъ бѣденъ човѣкъ, дадохъ му една стара риза. Не, не, отъ себе си нищо нѣма да давашъ. Ето какво считамъ азъ мораль: пжтувамъ и нося за пжтъ двѣ палта. Минава единъ разбойникъ, напада нѣкой пжтникъ, ограбва го, съблича го и си заминава. Срѣщамъ ограбения, но вънъ е студено, а той ще истине така. Свалямъ едното си палто, завивамъ го и си отминавамъ. Въ такъвъ случай азъ мога да му дамъ своята дреха. Но тѣй, азъ имамъ двѣ палта, нѣкой отива на балъ, дойде при мене и казва: дай ми палтото си! Не, на такъвъ човѣкъ нѣма да дамъ палтото си, за да ходи на балъ. Е, питамъ: при такова едно схващане, какъвъ мораль може да има въ свѣта? Моральтъ нека си е мораль, но трѣбва да се живѣе разумно. Тѣзи Божествени идеи трѣбва да проникнатъ у насъ, трѣбва да сж насадени тѣй дълбоко, че да знаемъ въ дадения моментъ, кой е правъ и кой не е. Само при едно такова схващане ние можемъ да измѣнимъ нашия животъ. Туй, което вършимъ въ свѣта, то е полезно само заради насъ. Не мислете, че като направимъ едно добро, то е заради другитѣ. При такива случаи на васъ е дадена възможността да съграждате вашия умъ, вашето сърце, вашата воля. Вие сега градите ума и сърцето си, сега калите волята си. Сърцата ви и умоветѣ ви не сж съградени. Човѣшкиятъ духъ е: